پێنج چیرۆکی زۆر کورت

طاهر صالح سعید

- 1 - کەلاوە

دەگێرنەوە دەڵێن شەقامێکیان بری کەلاوەی پیرە دایکێك رێی پێ گرتن. لە بری ئەوە کۆشکێکیان دایە قایل نەبوو. کەهاتنە سەر ئەوەی بە بەر چاوی یەوە بیخەن و بە یەکجاری شوێنەواری بسرنەوە گیانی سپارد.

وبەلام بەر لەوە لەچاو تروکانێك دا بەوەدا گەیشت. دووا یادگارو بیرەوەری‌یە تاڵ و شیرینەکانی تەمەنی دوورو درێژی لەگەڵ ئەو کەلاوەیەدا بپێچێتەوەو بیبات. بیبات و بۆ شەقامە نوێ‌یەکەی جێ نەهێڵێت.

- 2 - ئەم شەو

ئەم شەو بۆ جارێکی تر (بۆخارست) بەرگی سپی بووکێنی دەپۆشێت و لە باوەشی ئارام و هێمنی دا سرەوت دەگرێت. بۆخارست ئەم شەو لە ووڵاتەکەی ئێمە دەچێت. بەفر دەبێتە میوانی هەر ماڵێکی‌و رێی و بانەکان دەبەسترێن.

ئەمشەو لێرەو لەم شارەدا، لەژێر کلووی گەورە گەورەی ئەو بەفرەدا مێزێکی لاکێشی ژوورێکی چووار گۆشەی ڤیلایەك دوو کیژی بۆخارست ی دوو لاوی (چوارباخ)ی لە دەوری خۆی خڕ و کۆ دەکاتەوە. تائەو دەمەی پاڵ ئەدەن بەنیوە شەوەوە ئەوان بەیەك دا دێن و دەچن . بۆیەکتری دەدوێن وگوێ لە یەکتری دەگرن. دەخۆن و دەخۆنەوە. باوەش بۆیەکتری دەکەنەوەو یەکتری لەئامێز دەگرن کەیش شل دەبن، دوو دوو جووت دەبن. پاشانیش خۆیان دەدەنە دەست خەوێکی قورس.

بەرە بەیان دووای ئەوەی ئاسۆ خۆرێکی گەش بۆ بە فری سپی ئەو شەوە رادەگرێت چوار قوڵی پشت پەنجەرەی ئەو ژوورە دەکەون. چاو دەبرنە ئەو بەفرەو رادەمێنن هەر چواریان بیر لەشتێك دەکەنەوە. ئەویش ئەوەیە کە شەوگاری‌شەوێکی دوورو درێژیان بەڕێ‌کردو تامێکی ناوازەیان [illegible]ەشت. بێ‌ئەوە بە(زمان نەئەمان هیچ لەوان'و، نە ئەوان [illegible] لەمان تێگەیشتبن.

- 3 - پەڵە

رۆژانــە بەر لەوەی هێشتا کەس پێ بنێتە ئەو دیو دەرگای ئەو فەرمانگەیە. دەنەوێتە گەسکەکەی‌و لە گەڵیدا دێت و دەچێت. بۆ جارێك و دووان و دە پیایدا دێتەوە.

ئەو ئەوە پیشەیەتی. تائەو دەمەی ئەوفەرمانگەیە خۆڵی مردووی بەسەردا دەکرێت و خۆی دەداتە دەست کڕی وبێ دەنگی. ئەم دەمەو بەیانەش، وەك هەر دەمەو بەیانی‌یەکی تر. ئەوی یە گەسکەکەی و لەگەڵیدا هات وچو. تا کاشی‌یەکان بە بەر

چاوی‌یەوە لە پەڵەو لە کەکان پاك بوونەوە. ئەوسا هەناسەیەکی ئاسوودەیی پڕ بە سي یەکانی دایەوەو گەسکەکەی بە پێوە ڕاگرت و پاڵی دا بە دیـــوارەکـــەوە. کزۆڵـــە لە پەرێـــزی هەر یەك لەو فەرمانبەرانەی کە بەروو دووا قاپی فەرمانگەکە لەپێش وازی‌یان دا خۆی بۆ خستبوونە سەر گازی پشت.

ئەو لەوەدابو کە بەڕێوەبەری فەرمانگەکە ئەم دیو دەرگاکە کەوت و چاوێکی ووردو خێـرای بە کاشی‌یـەکـان دا گێـڕاو لەبـەر دەم پەڵەیەکی بچووك دا ئێـستێکی کرد. کە لەو خۆی شاردبوووەوەو خۆی بۆ ئەم ڕاگرت. ۰

بەڕێوەبەری فەرمانگەکە بە لا لووتێکەوە ڕووی وەرگێڕا بەلای داو پێی ووت:

ـ پاك کردنەوە وا دەبێت؟!

بەو پرسیارە ڕەنگێکی هێناو ڕەنگێکی برد. دەمی چووە کلیلەو هیچی پێ نەکرا لەوە بەولاوە کە لە پاڵ گەسکەکەی دا ووشك بو.

- 4 - خەڵات

ڕۆژانـە پانیـاییـەکـەی دامێنی گەڕەکـەکـەی بەر پێی شار دەبێتە یاریگـــەی منـــداڵانی ئەو گەڕەکـــەو، یا ریـــەکـــانیـان لەوێدا دادەبەستن . ئەم دەمەو ئێوارەیە بۆ جارێکی دی منداڵانی ئەو کوچـــەو گەڕەکـــە لە هێڵێکی ڕاست دا، شانی یەك دەکـەون و ئەڵقاو ئەڵقی گەڕەك بۆ پەنگاوە کانیان ڕادەخەن. ئەمرۆ منـداڵانی ئەو [illegible]ـە باڵ بە هەنگـاوەکـانیـان دەگرن و لەوەش زیـاتـر دەبنـە ڕەشـەبـا. بەو هیـوایەی هەریەکەیان لای خۆیـەوە بێتـە خاوەنی ئەو جووتـە پێـڵاوە لاستیکـەی گورچك پرێکی گەڕەك دەیکـاتـە خەڵات و دەیـداتـە ئەو منداڵەی بەر لە هەمووان دەگاتەوە شوێن و جێگەی خۆی.

یەك. . . دوو. . . هەرسێکی

ئەوەتـە وا منـداڵانی گەڕەکـەکـەی بەر پێی شار وەك تێسکـەی تفەنگ دەرچوون و هێڵەکەیان جێ هێشت. لێرەو لەوێ لێیان کەوت و، لێـیان گلا. ئەوانی دی‌کە، ئاوریان لێ نەدانەوە.

ئەنجام منداڵێکی گەنم ڕەنگی چاو گەش، دووای ئەوەی بەر لە هەمـــووان گەیـشـــت بە شوێـن و جێی خۆی. بۆ وەرگـــرتنی خەڵاتەکەی لە بەر دە م کابرای گورچك پردا ، ڕەپ ڕاوێستا دەمێك خەڵاتەکەی وەرگرت و وەك شتێکی گەلێك ئازیزو ناوازە توونـــد توونـــد بەسنگیـــەوە نا. بە پەلـە پێ‌خـاوســە خوڵاوی‌و ماندووەکەی تیا حەشار دا.

- 5 - تۆبلێیت؟!

ڕۆژگارێك پێش ئێستا ژوورێکی قلە جنۆکەی قوژبنی فەرمانگەیەك. ژوورێـك کەلـە دوو مێـز بەولاوە جێگـەی بۆ چی تر نەدەهێشتـەوە.

ئێمـــەی لە هەردوو ڕەگـــەزەکـــەی لە خۆی دەگـرت ولـە خۆی‌دا کۆ دەکردەوە. ئەویش و منیش بەدرێژایی سێو چوار ساڵی ڕەبەق. لەو سات و کاتەوەی پێمان دەنایە ئەو فەرمانگەیەوە، تائەو وەختەی خۆڵی مردووی دەکرا بەسەرداو، خۆی دەدایە دەست کڕی وبێ دەنگی، بەنهێنی بۆیـــەکتـــری دەدواین وخـــۆشـــە ویـستیمـان دەگـــۆڕییـەوە. ئەنجـامیش بەو بارەیـان دا کەوت، کە هەریـەکـەمـان چارەنووس بە ڕێگەیەك دا کەمەن کێشی کات.

ئێـستاش دووای تەمەنێك. تەمەنێك لە جودایی‌و لێك دابران و دوور کەوتنەوە. جار جارێك دوور لە چاوی پیـس من و ئەو بە یەك دەگەین لە هەر جارێك لەو جارانەدا ئەو نەخشەیەك لە بەر دەم پاشـــە ڕۆژی من و خۆیـدا ڕادەخـات. نەخشـەیەك کەچی سەهـــۆڵ بەنـدانی ئەو چەنـد وەختـەیـە، بیتـوێنێتەوەو گەرم و گوڕییەك بە لەمەولامان بدات. لەهەموو ئەو جارانە دا ئەو واو منیش خەو بەو ڕۆژەوە دەبینم تۆبلێـیت ئەو(هەوراز)و (کەڕ)ی بەستـەڵـەکـەی کەوتـە نێـوانمـانەوە لە یەکا بتوێنەوەو ڕوبارێکی خۆشەویـستی دروست بکەن.

١٩٨٨